

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาจากแบบสำรวจและแบบสอบถามมาใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย และนำผลที่ได้มาใช้เป็นแนวคิดส่วนหนึ่งมาประกอบกับทฤษฎีทางสถาปัตยกรรมเพื่อนำเสนอเป็นแนวคิดในการกำหนดรูปแบบของการพัฒนาภูมิทัศน์ตลาดน้ำตลิ่งชัน เพื่อการท่องเที่ยวที่เหมาะสม

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้
แบบสำรวจ เป็นการศึกษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ตลาดน้ำตลิ่งชัน โดยผู้วิจัยได้นำเสนอเป็นแผนผังรูปภาพประกอบคำบรรยาย โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 ด้านดังนี้

1. ย่าน
2. ที่ว่างโล่ง
3. เส้นทางสัญจร
4. ที่หมายตา
5. สิ่งก่อสร้างและสิ่งประกอบอาณานิเวศ

แบบสอบถาม เป็นการศึกษาข้อมูลของนักท่องเที่ยว และประชาชนท้องถิ่นบริเวณชุมชนตลาดน้ำตลิ่งชัน โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 สำหรับนักท่องเที่ยว แบ่งเนื้อหาออกเป็น

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับวิถีชีวิต และความต้องการของชุมชน รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาภูมิทัศน์ตลาดน้ำตลิ่งชัน เพื่อการท่องเที่ยว

โดยทั้ง 2 ชุด แบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. ย่าน
2. ที่ว่างโล่ง
3. เส้นทางสัญจร
4. ที่หมายตา
5. สิ่งก่อสร้างและสิ่งประกอบอาณานิเวศ

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 สำหรับนักท่องเที่ยว

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว

ชุดที่ 2 สำหรับประชาชนท้องถิ่น

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับวิถีชีวิต รวมถึงปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาภูมิทัศน์ตลาดน้ำตลิ่งชัน เพื่อการท่องเที่ยว

โดยแบบสอบถามให้เลือกตอบเป็น 2 ประเภท คือ เลือกตอบได้เพียงข้อเดียว และเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบปลายปิดมีตัวเลือกให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมอื่นๆ นอกเหนือจากคำตอบที่ให้เลือกเกณฑ์ในการพิจารณาวิเคราะห์จากแบบสอบถาม เพื่อนำมาเป็นเกณฑ์ออกแบบดังนี้

1. ข้อที่เลือกคำตอบให้เกณฑ์ตามความคิดเป็นส่วนใหญ่โดยข้อที่ได้ความถี่ร้อยละสูงสุดและมากกว่า 50 ขึ้นไป ถือเอาข้อนั้นเป็นข้อมูล เพื่อนำไปใช้เป็นเกณฑ์ในการออกแบบ
2. ข้อที่เลือกคำตอบมากกว่า 1 ข้อ ให้เกณฑ์ความคิดเห็นส่วนใหญ่ โดยข้อที่ได้ความถี่ร้อยละสูงสุดถือเอาข้อนั้นเป็นข้อมูลเพื่อนำไปใช้เป็นเกณฑ์ในการออกแบบ

2.2 การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัย ได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

ชุดที่ 1 สำหรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ค่าความถี่ ร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ค่าความถี่ ร้อยละ ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวบริเวณตลาดน้ำตลิ่งชัน 5 ด้าน ดังหัวข้อต่อไปนี้

1. ย่าน
2. ที่ว่างโล่ง
3. เส้นทางสัญจร
4. ที่หมายตา
5. สิ่งก่อสร้างและสิ่งประกอบบริเวณ

ชุดที่ 2 สำหรับประชาชนท้องถิ่น

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ค่าความถี่ ร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ค่าความถี่ ร้อยละ ข้อมูลเกี่ยวกับวิถีชีวิตรวมถึงปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาภูมิทัศน์ตลาดน้ำตลิ่งชัน เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ของกลุ่มประชาชนท้องถิ่น 5 ด้าน ดังหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ย่าน
2. ที่ว่างโล่ง
3. เส้นทางสัญจร
4. ที่หมายตา
5. สิ่งก่อสร้างและสิ่งประกอบบริเวณ

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเรื่องต่างๆ ข้างต้นในรูปแบบตารางประกอบการสรุปผลความคิดเห็นของกลุ่มนักท่องเที่ยวและกลุ่มประชาชนในท้องถิ่น

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาพฤติกรรมปัญหา และอุปสรรคในการท่องเที่ยว

การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการศึกษาพฤติกรรมปัญหา และอุปสรรคในการท่องเที่ยว ตลาดน้ำตลิ่งชัน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศที่เดินทางมายังชุมชนตลาดน้ำตลิ่งชัน จำนวน จำนวน 350 คน และกลุ่มประชาชนในท้องถิ่น จำนวน 157 คน เป็นการศึกษาถึงสภาพแวดล้อม วิถีชีวิต ความต้องการของชุมชน รวมถึงปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาภูมิทัศน์ตลาดน้ำตลิ่งชัน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.1 การจำแนกข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยว

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	350	100.00
ชาย	156	44.57
หญิง	194	55.42
2. อายุ	350	100.00
ต่ำกว่า 20 ปี	39	11.14
20 – 35 ปี	128	36.57
35 – 50 ปี	112	32
มากกว่า 50 ปี ขึ้นไป	71	20.28
3. อาชีพ	350	100.00
รับราชการรับวิสาหกิจ	93	26.57
เจ้าของกิจการ	23	6.57
นักเรียน นักศึกษา	65	18.57
พนักงานบริษัทเอกชน	152	43.42
ชาวสวน ชาวไร่	17	4.85
4. ท่านเคยมาเที่ยวตลาดน้ำตลิ่งชันกี่ครั้ง	350	100.00
1 ครั้ง	17	4.85
2 ครั้ง	52	14.85
3 ครั้ง	186	53.14
มากกว่า 3 ครั้ง	95	27.14
5. จุดประสงค์หลักของท่านที่มาเที่ยวตลาดน้ำตลิ่งชัน	350	100.00
ซื้อของฝาก	218	62.28
นั่งเรือท่องเที่ยว	8	2.28
นั่งรับประทานอาหาร บริเวณโป๊ะแพ	76	21.71

นั่งพักผ่อนหย่อนใจ	48	13.71
6. ท่านจะกลับมาเที่ยวอีกครั้งหรือไม่	350	100.00
ไม่กลับมาอีก	63	18
กลับมาอีกครั้ง	287	82

จากตารางที่ 4.1 พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศ ร้อยละ 55.42 ส่วนใหญ่มีอายุ 20 - 35 ปี ร้อยละ 36.57 รองลงมาอายุ 35 - 50 ปี ร้อยละ 32 ส่วนใหญ่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชนร้อยละ 43.42 รองลงมารับราชการ รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 26.57 ส่วนใหญ่มาเที่ยวชมชนตลادن้าตลิ่งชัน เป็นครั้งที่ 3 ร้อยละ 53.14 จุดประสงค์หลักในการมาเที่ยว คือ ซื้อของฝาก ร้อยละ 62.28 รองลงมา คือ นั่งรับประทานอาหารบริเวณโป๊ะแพ

ตอนที่ 2 ข้อมูลวิเคราะห์ค่าร้อยละเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมพฤติกรรมนักท่องเที่ยวปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยวตลาดน้ำตลิ่งชัน

ตารางที่ 4.2 จำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับย่านและที่รวมกิจกรรม

ย่าน	จำนวน	ร้อยละ
1. สถานที่ใดที่ท่านสนใจเที่ยวบริเวณตลาดน้ำตลิ่งชัน	350	100.00
นั่งรับประทานอาหารบริเวณโป๊ะแพ	213	60.85
นั่งเรือชมสวนกล้วยไม้	112	32.00
นั่งพักผ่อนหย่อนใจ	173	49.42
นั่งเรือชมสวนงูธนบุรี	78	22.28
ไหว้พระที่วัดปากน้ำภาษีเจริญ	53	15.14
2. ท่านคิดว่าควรจะมีกิจกรรมส่งเสริมกิจกรรม เช่น จัดนิทรรศการ เทศกาลงานเฉลิมฉลองต่างๆ หรือไม่	350	100.00
ควร โปรดตอบในข้อ 2.1	329	94
ไม่ควร	21	6
2.1 ท่านคิดว่าควรให้มีเทศกาลนิทรรศการและงานเฉลิมฉลองต่างๆ ที่บริเวณใด		
บริเวณโป๊ะแพ	32	9.14
สวนกล้วยไม้	237	67.71
ที่นั่งพักผ่อนหย่อนใจ	51	14.57
สวนงูธนบุรี	23	6.57
วัดปากน้ำภาษีเจริญ	7	2

ตารางที่ 4.2 จำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับย่านและที่รวมกิจกรรม (ต่อ)

ย่าน	จำนวน	ร้อยละ
3. ปัญหาที่ท่านพบเห็นเกี่ยวกับย่านและที่รวมกิจกรรม บริเวณตลาดน้ำตลิ่งชัน คือ อะไร	350	100.00
ความแออัดของร้านอาหาร	108	30.85
การใช้วัสดุของร้านอาหารที่มีความแตกต่างกัน	84	24.00
กิจกรรมต่างๆ ไม่มีการแบ่งแยกกันชัดเจน	158	45.14
4. บริเวณใดที่ท่านคิดว่าควรมีการปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	350	100.00
บริเวณทางเดินเข้าตลาดน้ำ	122	34.85
โป๊ะแพ	225	64.28
ย่านร้านอาหาร	98	8.74
ที่รอเรือท่องเที่ยว	172	49.14
ที่จอดรถ	78	22.28

จากตารางที่ 4.2 พบว่าสถานที่ที่นักท่องเที่ยวสนใจเที่ยวบริเวณตลาดน้ำตลิ่งชัน คือ บริเวณนั่งรับประทานอาหาร ร้อยละ 60.85 รองลงมาคือที่นั่งพักผ่อนหย่อนใจ ร้อยละ 32 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่คิดว่าควรจัดให้มีการส่งเสริมกิจกรรม เช่น จัดนิทรรศการเทศกาลงานเฉลิมฉลองต่างๆ ร้อยละ 94 และควรจัดที่บริเวณสวนกล้วยไม้ ร้อยละ 67.71 ส่วนปัญหาที่นักท่องเที่ยวพบเห็นเกี่ยวกับที่รวมกิจกรรมบริเวณตลาดน้ำตลิ่งชัน คือ กิจกรรมต่างๆ ไม่มีการแบ่งแยกกันอย่างชัดเจน ร้อยละ 45.15 รองลงมาคือ ความแออัดของย่านร้านอาหาร ร้อยละ 30.85 ส่วนบริเวณที่นักท่องเที่ยวคิดว่าควรมีการปรับปรุง คือ บริเวณโป๊ะแพ ร้อยละ 64.28 รองลงมา คือ ที่รอเรือท่องเที่ยว ร้อยละ 49.14 และบริเวณทางเดินเข้าตลาดน้ำตลิ่งชัน ร้อยละ 34.85

ตารางที่ 4.3 จำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับที่ว่างโล่ง

ย่าน	จำนวน	ร้อยละ
1. บริเวณใดที่ท่านใช้เป็นสถานที่สำหรับพบปะสังสรรค์และพักผ่อนหย่อนใจ	350	100.00
บริเวณที่นั่งรับประทานอาหารบริเวณโปะแพ	175	50
นั่งเรือชมสวนงูธนบุรี	32	9.14
นั่งพักผ่อนหย่อนใจ	92	26.28
นั่งเรือชมสวนกล้วยไม้	51	14.57
2. ท่านคิดว่าสวนสาธารณะมีความเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวหรือไม่	350	100.00
เพียงพอ	97	27.71
ไม่เพียงพอ (โปรดตอบข้อ 2.1)	253	72.28
2.1 ท่านคิดว่าควรให้มีสวนสาธารณะบริเวณใด		
บริเวณหน้าทางเข้าตลาดน้ำตลิ่งชัน	30	8.57
บริเวณบึงกลางตลาดน้ำตลิ่งชัน	227	64.85
บริเวณข้างทางรถไฟ	72	6
บริเวณสำนักงานเขตตลิ่งชัน	21	20.57
3. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ถ้าจะพัฒนาโดยรอบตลาดน้ำตลิ่งชันเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว	350	100.00
เห็นด้วย	321	91.71
ไม่เห็นด้วย	29	8.28
4. ท่านคิดว่าสวนสาธารณะควรมีสิ่งประกอบบริเวณอะไรบ้าง ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ	350	100.00
ป้ายบอกข้อมูล	272	77.71
ศาลาที่พัก	78	22.28
โทรศัพท์สาธารณะ	93	26.57
ม้านั่งพักผ่อน	272	77.71
ซุ้มโฆษณา	72	20.57
ถังขยะ	272	77.71
ไฟฟ้าและแสงสว่าง	134	20.57

ตารางที่ 4.3 จำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับที่ว่างโล่ง (ต่อ)

ย่าน	จำนวน	ร้อยละ
ห้องน้ำ – ห้องส้วม	203	58
ป้ายบอกทาง	78	22.28
ที่ต้มน้ำบริการ	52	14.85
ลานออกกำลังกาย	78	22.28

จากตารางที่ 4.3 พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ใช้บริเวณที่นั่งรับประทานอาหารบริเวณโปะแพ เป็นสถานที่สำหรับพบปะสังสรรค์และพักผ่อนหย่อนใจ ร้อยละ 50 รองลงมาคือ บริเวณที่นั่งพักผ่อนหย่อนใจ ร้อยละ 26.28 ส่วนใหญ่คิดว่าสวนสาธารณะไม่เพียงพอต่อความต้องการ ร้อยละ 72.28 คิดว่าควรจัดให้มีสวนสาธารณะบริเวณบึงกลางตลาดน้ำตลิ่งชัน ร้อยละ 64.85 และเห็นด้วยถ้าจะพัฒนาพื้นที่บริเวณตลาดน้ำตลิ่งชันให้เป็นพื้นที่รองรับนักท่องเที่ยว ร้อยละ 91.71 โดยสิ่งประกอบบริเวณสำหรับสวนสาธารณะนักท่องเที่ยวต้องการให้มี ป้ายบอกข้อมูล ม้านั่งพักผ่อน และถังขยะ ร้อยละ 77.71 รองลงมาคือห้องน้ำ – ห้องส้วม ร้อยละ 58

ตารางที่ 4.4 จำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับเส้นทางสัญจร

เส้นทางสัญจร	จำนวน	ร้อยละ
1. ทานเดินทางมาตลาดน้ำตลิ่งชัน โดยวิธีใด	350	100.00
รถโดยสารประจำทาง	48	13.71
รถยนต์ส่วนตัว	105	30
รถจักรยานยนต์	197	56.28
2. ปัญหาใดที่ท่านประสบเกี่ยวกับการใช้เส้นทางสัญจรเพื่อการท่องเที่ยว	350	100.00
ถนนค่อนข้างคับแคบ	112	32
ที่จอดรถไม่เพียงพอ	92	26.28
ขาดทางเท้า	103	29.42
ป้ายบอกทาง	43	12.28

ตารางที่ 4.4 จำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับเส้นทางสัญจร (ต่อ)

เส้นทางสัญจร	จำนวน	ร้อยละ
3. ท่านคิดว่าเส้นทางสัญจรเพื่อการท่องเที่ยวบริเวณตลาดน้ำตลิ่งชันควรมีสิ่งประกอบบริเวณอะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	350	100.00
ป้ายบอกข้อมูล	201	44.85
ศาลาที่พัก	201	57.42
โทรศัพท์สาธารณะ	85	24.28
ม้านั่งพักผ่อน	63	18
ต้นไม้	201	57.42
ฟุตบอล	201	57.42
ถังขยะ	201	57.42
ป้ายทาง	201	57.42
ทางจักรยาน	150	45.14

จากตารางที่ 4.4 พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาตลาดน้ำตลิ่งชัน โดยรถจักรยานยนต์ ร้อยละ 56.28 รองลงมา รถยนต์ส่วนตัว ร้อยละ 30 ปัญหาที่นักท่องเที่ยวประสบเกี่ยวกับการใช้เส้นทางสัญจรเพื่อการท่องเที่ยว คือ ถนนคับแคบ ร้อยละ 32 รองลงมา คือขาดทางเท้า ร้อยละ 29.42 และปัญหาที่จอดรถไม่เพียงพอ ร้อยละ 26.28 โดยส่วนประกอบบริเวณสำหรับเส้นทางสัญจรเพื่อการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่คิดว่าควรมีป้ายบอกข้อมูล ศาลาที่พัก ต้นไม้ ถังขยะ ฟุตบอล ป้ายบอกทาง มากที่สุดร้อยละ 57.42 รองลงมาคือ ทางจักรยาน คิดเป็นร้อยละ 45.14

ตารางที่ 4.5 จำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับที่หมายตา

ที่หมายตา	จำนวน	ร้อยละ
1. ท่านมีสถานที่ใดเป็นที่สังเกตหรือที่หมายตา บริเวณตลาดน้ำตลิ่งชันหรือไม่	350	100.00
มี	175	50
ไม่มี	32	9.14
2. ท่านคิดว่าสิ่งใดคือสัญลักษณ์ของตลาดน้ำตลิ่งชันที่มองเห็นได้อย่างชัดเจน	350	100.00
โป๊ะแพ	225	64.28
สำนักงานเขตตลิ่งชัน	75	21.42
ท่าเรือนั่งท่องเที่ยว	32	9.14
ร้านค้าตามทางเดิน	18	5.14

จากตารางที่ 4.5 พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่มาท่องเที่ยวบริเวณตลาดน้ำตลิ่งชัน ไม่มีจุดสังเกต หรือที่หมายตาบริเวณตลาดน้ำตลิ่งชัน ร้อยละ 53.42 และสัญลักษณ์ของตลาดน้ำตลิ่งชันที่มองเห็นได้อย่างชัดเจน คือ โป้แพ คิดเป็นร้อยละ 64.28 รองลงมาคือ สำนักงานเขตตลิ่งชัน ร้อยละ 21.42

ตารางที่ 4.6 จำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวก

สิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวก	จำนวน	ร้อยละ
1. ท่านคิดว่าสิ่งก่อสร้างและสิ่งประกอบบริเวณอะไรที่ควรเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	350	100.00
ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	285	81.42
ป้ายบอกข้อมูล	120	34.28
ศาลาที่พักนักท่องเที่ยว	285	81.42
โทรศัพท์สาธารณะ	120	34.28
ม้านั่ง	285	81.42
ซุ้มโฆษณา	44	12.57
2. ท่านคิดว่าสิ่งก่อสร้างและสิ่งประกอบบริเวณอะไรที่ควรเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	350	100.00
ต้นไม้	285	81.42
ตู้ ATM	285	81.42
ถังขยะ	285	81.42
ป้อมยาม	285	81.42
ห้องน้ำ – ส้วมสาธารณะ	285	81.42
ที่เติมน้ำบริการ	44	12.57
ร้านค้าผลิตภัณฑ์ตำบล	44	12.57
3. ท่านคิดว่าสิ่งก่อสร้าง เช่น ร้านอาหาร รวมทั้งสิ่งประกอบบริเวณ เช่น ซุ้ม ป้าย ฯลฯ ควรมีการปรับปรุงให้เข้ารูปแบบตลาดน้ำหรือไม่	350	100.00
ควร	279	79.71
ไม่ควร	71	20.28

จากตารางที่ 4.6 พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่คิดว่าสิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวกควรมีการเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว คือ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ม้านั่ง ศาลาที่พักนักท่องเที่ยว ต้นไม้ ถังขยะ ป้อมยาม ตู้ ATM และห้องน้ำ – ส้วมสาธารณะ คิดเป็นร้อยละ 81.42 รองลงมาคือป้ายบอกข้อมูลและโทรศัพท์สาธารณะ คิดเป็นร้อยละ 34.28 ส่วนรูปแบบของสิ่งก่อสร้างและสิ่งประกอบบริเวณที่มีอยู่เดิมและสร้างขึ้นใหม่ควรปรับปรุงให้เข้ารูปแบบตลาดน้ำ ร้อยละ 79.71

ชุดที่ 2 แบบสอบถามสำหรับประชาชนท้องถิ่น

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนท้องถิ่น

ตารางที่ 4.7 การจำแนกข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สิ่งข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	157	100.00
ชาย	97	61.78
หญิง	60	38.21
2. อายุ	157	100.00
ต่ำกว่า 20 ปี	18	11.46
20 -35 ปี	54	34.39
35 – 50 ปี	72	45.85
มากกว่า 50 ปี ขึ้นไป	13	8.28
3. วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	29	18.47
อาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า	67	12.10
สูงกว่าปริญญาตรี	19	26.75
ปริญญาตรี	42	42.67
4. อาชีพ		
รับราชการ รัฐวิสาหกิจ	22	14.01
เจ้าของกิจการ	31	19.74
นักเรียน นักศึกษา	11	7.00
พนักงานบริษัทเอกชน	76	48.40
เกษตรกร	17	10.82
5. ท่านอาศัยอยู่ในบริเวณตลาดน้ำตลิ่งชันเป็นระยะเวลา	157	100.00
ต่ำกว่า 1 ปี	12	7.64
1 – 5 ปี	15	9.55
6 – 10 ปี	34	21.65
11 – 15 ปี	68	43.34
มากกว่า 15 ปี	28	17.83

ตารางที่ 4.7 การจำแนกข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

สิ่งข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
6. รายได้ต่อเดือน	157	100.00
ต่ำกว่า 5,000 บาท	14	8.91
5,001 – 10,000 บาท	72	45.85
10,001 – 15,000 บาท	58	36.94
มากกว่า 15,000	13	8.28

จากตารางที่ 4.7 พบว่าประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 61.78 ส่วนใหญ่มีอายุ 35 – 50 ปี ร้อยละ 45.85 รองลงมาอายุ 50 ปีขึ้นไป ร้อยละ 34.39 วุฒิการศึกษาส่วนใหญ่ ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 42.67 รองลงมา สูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 26.75 อาชีพส่วนใหญ่เป็นพนักงานบริษัทเอกชน ร้อยละ 48.40 รองลงมา คือ เจ้าของกิจการ คิดเป็นร้อยละ 19.74 ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชุมชนตลาดน้ำตลิ่งชัน เป็นระยะเวลา 11-15 ปี มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 43.11 รองลงมา คือมากกว่า 15 ปี ร้อยละ 21.65 และ 6-10 ปี ร้อยละ 21.65 ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 5,001 – 10,000 บาท ต่อเดือน ร้อยละ 45.85 รองลงมา คือมากกว่า 10,001 – 15,000 ร้อยละ 36.94

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ค่าร้อยละเกี่ยวกับวิถีชีวิต ความต้องการ ปัญหาและอุปสรรค ในการพัฒนาภูมิทัศน์ตลาดน้ำตลิ่งชัน เพื่อการท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.8 จำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับย่าน

ย่าน	จำนวน	ร้อยละ
1. ท่านคิดว่าบริเวณชุมชนตลาดน้ำตลิ่งชันสามารถแบ่งย่านกัน อย่างชัดเจนได้	157	100.00
ได้	32	20.38
ไม่ได้	125	79.61
2. ท่านคิดว่าย่านสำหรับพักผ่อนบริเวณตลาดน้ำตลิ่งชันที่มีความ เพียงพอหรือไม่	157	100.00
เพียงพอ	16	10.19
ไม่เพียงพอ	141	89.80
3. ท่านคิดว่าย่านการค้ามีความหนาแน่นมากน้อยเพียงใด	157	100.00
หนาแน่นน้อย	8	5.09
หนาแน่นปานกลาง	18	11.46
หนาแน่นมาก	131	83.43
4. ท่านเห็นด้วยกับการจัดระเบียบแผงค้าให้อยู่ในหมวดหมู่เดียวกันหรือไม่	157	100.00
เห็นด้วย	60	38.21
ไม่เห็นด้วย	97	61.78

จากตารางที่ 4.8 พบว่าชุมชนส่วนใหญ่บริเวณชุมชนตลาดน้ำตลิ่งชันสามารถแบ่งย่านกัน
อย่างชัดเจนได้ ร้อยละ 79.61 ส่วนพื้นที่พักผ่อนชุมชนคิดว่ามีพื้นที่ไม่เพียงพอ ร้อยละ 89.80
ขณะเดียวกันชุมชนก็คิดว่าในบริเวณตลาดน้ำตลิ่งชันมีย่านการค้ามีความหนาแน่นมาก ร้อยละ 83.43
หนาแน่นปานกลาง ร้อยละ 11.46 และชุมชนคิดว่าการจัดระเบียบแผงค้าให้อยู่ในหมวดหมู่สินค้า
เดียวกัน ต้องมีการจัดระเบียบร้อยละ 38.21 คิดว่าไม่ควรจัดระเบียบ ร้อยละ 61.78

ตารางที่ 4.9 จำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับที่ว่างโล่ง

ที่ว่างโล่ง	จำนวน	ร้อยละ
1. ท่านคิดว่าที่ว่างโล่งสำหรับพักผ่อนบริเวณชุมชนตลาดน้ำตลิ่งชัน ที่มีความเพียงพอหรือไม่	157	100.00
เพียงพอ	32	20.38
ไม่เพียงพอ	125	79.61
2. ท่านคิดว่าที่ว่างโล่งสำหรับกิจกรรมต่างๆ บริเวณตลาดน้ำตลิ่ง ชันที่มีความเพียงพอหรือไม่	157	100.00
เพียงพอ	16	10.19
ไม่เพียงพอ	141	89.80
3. ท่านคิดว่าสวนสาธารณะมีความเพียงพอต่อความต้องการหรือไม่	157	100.00
เพียงพอ	16	10.19
ไม่เพียงพอ	141	89.80
4. ท่านคิดว่าสนามเด็กเล่น มีความเพียงพอต่อความต้องการหรือไม่	157	100.00
เพียงพอ	60	38.21
ไม่เพียงพอ	97	61.78
5. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ถ้าจะพัฒนาบริเวณตลาดน้ำ	157	100.00
เห็นด้วย	142	90.44
ไม่เห็นด้วย	15	9.55
6. ท่านคิดว่าสวนสาธารณะควรมีสิ่งประกอบบริเวณอะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	157	100.00
ป้ายบอกข้อมูล	58	36.94
ศาลาที่พัก	113	71.97
โทรศัพท์สาธารณะ	53	33.75
ม้านั่งพักผ่อน	132	84.07
ซุ้มโฆษณา	58	36.94

ตารางที่ 4.9 จำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับที่ว่างโล่ง (ต่อ)

ที่ว่างโล่ง	จำนวน	ร้อยละ
ถึงขยะ	132	84.07
ไฟฟ้าและแสงสว่าง	53	36.94
ห้องน้ำ – ส้วมสาธารณะ	132	84.07
ป้ายบอกทาง	58	36.94
ที่เติมน้ำบริการ	25	15.92

จากตารางที่ 4.9 พบว่าประชาชนบริเวณชุมชนตลาดน้ำตลิ่งชัน ส่วนใหญ่คิดว่าที่ว่างโล่งสำหรับพักผ่อนบริเวณตลาดน้ำตลิ่งชันไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 79.61 ที่ว่างโล่งสำหรับพักผ่อนบริเวณตลาดน้ำตลิ่งชันไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 89.90 สวนสาธารณะมีไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 89.80 สนามเด็กเล่นมีไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 61.78 ส่วนการพัฒนาตลาดน้ำตลิ่งชัน เห็นด้วยกับการพัฒนา คิดเป็นร้อยละ 90.44 โดยสิ่งประกอบบริเวณที่ประชาชนส่วนใหญ่ต้องการให้มีในสวนสาธารณะในตลาดน้ำตลิ่งชัน คือ ม้านั่งพักผ่อน ห้องน้ำ-ห้องส้วม ถึงขยะ ร้อยละ 84.07

ตารางที่ 4.10 จำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับเส้นทางสัญจร

เส้นทางสัญจร	จำนวน	ร้อยละ
1. ท่านใช้การเดินทางบริเวณตลาดน้ำตลิ่งชันโดยวิธีใด	157	100.00
การเดินเท้า	9	5.73
จักรยาน	13	8.28
รถโดยสารประจำทาง	21	13.37
รถจักรยานยนต์	78	49.68
รถยนต์ส่วนตัว	36	22.92
2. ปัญหาใดที่ท่านประสบเกี่ยวกับการใช้เส้นทางสัญจร	157	100.00
ถนนคับแคบ	68	43.31
ที่จอดรถไม่เพียงพอ	33	21.01
การจราจรติดขัด	35	22.29
ขาดทางเท้า	21	13.37

ตารางที่ 4.10 จำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับเส้นทางสัญจร (ต่อ)

เส้นทางสัญจร	จำนวน	ร้อยละ
3. ท่านคิดว่าเส้นทางการสัญจรในตลาดน้ำตลิ่งชัน ควรมีสิ่งประกอบบริเวณอะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	157	100.00
ป้ายบอกข้อมูล	72	55.41
ศาลาที่พัก	123	78.34
โทรศัพท์สาธารณะ	87	34.39
มานั่งพักผ่อน	123	22.29
ต้นไม้	123	78.34
ทางเท้า	87	34.39
ถังขยะ	123	78.34
ป้ายบอกทาง	72	55.41
ทางรถจักรยาน	87	55.41

จากตารางที่ 4.10 พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ใช้รถจักรยานยนต์เป็นพาหนะเดินทางบริเวณตลาดน้ำตลิ่งชัน คิดเป็นร้อยละ 49.68 รองลงมาคือ รถยนต์ส่วนตัว ร้อยละ 22.92 ปัญหาที่ประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่ประสบเกี่ยวกับการใช้เส้นทางสัญจร คือ ถนนคับแคบ ร้อยละ 43.31 รองลง คือ การจราจรติดขัด คิดเป็นร้อยละ 22.29 และคิดว่าที่จอดรถไม่เพียงพอ ร้อยละ 21.01 ส่วนสิ่งประกอบบริเวณที่ประชาชนส่วนใหญ่ต้องการให้มีเส้นทางสัญจร คือ ศาลาพักผ่อน ต้นไม้ ถังขยะ ม้านั่ง ร้อยละ 78.34 รองลงมา คือ ทางเท้า โทรศัพท์สาธารณะ ต้นไม้ และทางรถจักรยาน คิดเป็นร้อยละ 55.41

ตารางที่ 4.11 จำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับที่หมายตา

ที่หมายตา	จำนวน	ร้อยละ
1. ท่านมีสถานที่ใดเป็นจุดสังเกตหรือที่หมายตา	157	100.00
มี	108	68.78
ไม่มี	49	31.21
2. ท่านคิดว่าสิ่งใดคือสัญลักษณ์ของตลาดน้ำตลิ่งชันที่มองเห็นอย่างชัดเจน	157	100.00
โป๊ะแพ	101	64.28
สำนักงานเขตตลิ่งชัน	75	47.77
ท่าเรือนั่งท่องเที่ยว	32	20.38
ร้านค้าตามทางเดิน	18	11.46

จากตารางที่ 4.11 พบว่าประชาชนในพื้นที่ที่มีจุดสังเกต หรือที่หมายตา บริเวณตลาดน้ำตลิ่งชัน คิดเป็นร้อยละ 68.78 และสัญลักษณ์ของตลาดน้ำตลิ่งชันที่มองเห็นได้ชัดเจน คือ โปะแพ คิดเป็นร้อยละ 64.28 รองลงมา คือ สำนักงานเขตตลิ่งชัน คิดเป็นร้อยละ 47.77

ตารางที่ 4.12 จำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวก

สิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวก	จำนวน	ร้อยละ
1. ท่านคิดว่าสิ่งก่อสร้างและสิ่งประกอบบริเวณอะไรที่ควรเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	157	100.00
ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	96	61.14
ป้ายบอกข้อมูล	87	55.41
ศาลาที่พักนักท่องเที่ยว	96	61.14
โทรศัพท์สาธารณะ	21	13.37
ม้านั่ง	133	84.71
ซุ้มโฆษณา	87	55.41
2. ท่านคิดว่าสิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ควรเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	157	100.00
ต้นไม้	133	84.07
ตู้ ATM	133	84.07
ถังขยะ	133	84.07
ป้อมยาม	133	84.07
ห้องน้ำ – ส้วมสาธารณะ	133	84.07
ที่เติมน้ำบริการ	20	12.73
ร้านค้าผลิตภัณฑ์ตำบล	21	13.37
3. ท่านคิดว่าสิ่งก่อสร้าง เช่น ร้านอาหาร รวมทั้งสิ่งประกอบบริเวณ เช่น ซุ้ม ป้าย ฯลฯ ควรมีการปรับปรุงให้เข้ารูปแบบตลาดน้ำหรือไม่	157	100.00
ควร	123	78.34
ไม่ควร	34	21.65

จากตารางที่ 4.12 พบว่าประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่คิดว่าสิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวกควรมีการเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว คือ ม้านั่ง ต้นไม้ ถังขยะ ป้อมยาม ตู้ ATM และห้องน้ำ – ส้วมสาธารณะ คิดเป็นร้อยละ 84.07 รองลงมาคือ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวและศาลาที่พักนักท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 61.14 ส่วนรูปแบบของสิ่งก่อสร้างและสิ่งประกอบบริเวณที่มีอยู่เดิมและสร้างขึ้นใหม่ควรปรับปรุงให้เข้ารูปแบบตลาดน้ำ ร้อยละ 78.34

ตารางที่ 4.13 จำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวกต่อผู้สูงอายุและผู้พิการ

สิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวก	จำนวน	ร้อยละ
1. ท่านคิดว่าควรมีการสิ่งก่อสร้างและสิ่งประกอบบริเวณเพื่อนักท่องเที่ยวสูงอายุและพิการหรือไม่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	350	100.00
ควร	350	100.00
ไม่ควร	-	-
2. ท่านคิดว่าควรมีสิ่งก่อสร้างและสิ่งประกอบอะไรบ้างสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุและพิการ	350	100.00
เส้นทางสัญจร	224	64.0
ป้ายและสัญลักษณ์	143	40.8
อุปกรณ์ประกอบ เช่น เสาไฟ ถังขยะ เสากั้น ตู้โทรศัพท์ ม้านั่ง เป็นต้น	139	39.7
ที่จอดรถ	124	35.4
ทางลาดภายนอกอาคาร	157	44.8
ภูมิทัศน์	124	35.4
พืชพรรณ	112	32.0

จากตารางที่ 4.13 พบว่าประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่คิดว่าสิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวกควรมีการเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวสูงอายุและพิการ ร้อยละ 100 ส่วนควรมีสิ่งก่อสร้างและสิ่งประกอบอะไรบ้างสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุและพิการใดมากที่สุด คือ เส้นทางสัญจร คิดเป็นร้อยละ 64.0 รองลงมาคือ ทางลาดภายนอกอาคาร คิดเป็นร้อยละ 44.8

การออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

ซึ่งข้อมูลที่ได้ในตารางที่ 4.1-4.13 นำมาใช้เป็นพื้นฐานในการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อมทางกายภาพเพื่อเสริมศักยภาพการท่องเที่ยวทางน้ำได้ ดังนี้

การออกแบบแหล่งท่องเที่ยวอนุรักษ์ ประเภทการท่องเที่ยวริมน้ำ ควรมีความเป็นมิตรกับผู้ใช้งาน สามารถอำนวยความสะดวกในการใช้งาน รวมถึงต้องส่งเสริมสวัสดิภาพและความปลอดภัยของคนในพื้นที่ได้ สำหรับแนวคิดด้านการออกแบบเพื่อทุกคนนั้น เป็นที่ยอมรับกันโดยสากลว่าการออกแบบต้องรองรับสภาพความบกพร่องของมนุษย์ในขั้นที่วิกฤตที่สุด คือ สภาพของผู้พิการ ซึ่งหากผู้พิการสามารถใช้ได้ร่วมกับกลุ่มคนอื่นๆ ได้อย่างเท่าเทียม นับว่าเป็นการออกแบบเพื่อมวลชนที่แท้จริง ในปัจจุบันมีรายละเอียดเกี่ยวกับมาตรฐาน ข้อเสนอแนะ และ แนวทางการออกแบบองค์ประกอบต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จากหลายแหล่งทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทั้งที่เป็นกฎหมาย กฎกระทรวง

ระเบียบ ข้อบังคับ หนังสือ เอกสาร และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบอุทยานแห่งชาติ ได้ดังนี้

1. สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อผู้พิการ

1.1 ทัวไป

สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อผู้พิการ ให้ตั้งหรือวางอยู่นอกเขตทางสัญจรของผู้พิการ กรณีที่จำเป็นต้องมีสิ่งที่เป็นอุปสรรคในเขตทางสัญจร สิ่งเหล่านั้นต้องสามารถ สังเกต หรือ มองเห็นได้ง่าย โดยวางในแนวเดียวกันตามยาวบนทางสัญจร

2. สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อผู้พิการบนทางสัญจร

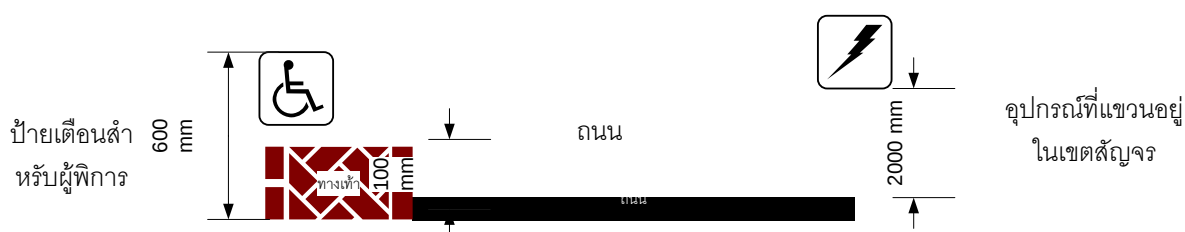
2.1 สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อผู้พิการ ที่จำเป็นต้องอยู่ในเขตทางสัญจร ควรจะมีลักษณะต่อไปนี้เพื่อให้ผู้ที่มีความผิดปกติทางสายตาใช้ไม่ทำสำรวจได้ง่าย

- มีรูปร่างตรงและลักษณะเป็นแท่นยกขึ้นจากระดับพื้น 100 มม.
- แผ่นพื้นผิวต่างสัมผัสสลับๆ สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อผู้พิการ ควรเริ่มเตือนก่อนถึงสิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อผู้พิการอย่างน้อย 600 มม.

2.2 สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อผู้พิการที่มีลักษณะแฉวน

- อุปกรณ์ที่แฉวนอยู่ในเขตทางสัญจร ให้แฉวนสูงจากพื้นไม่ต่ำกว่า 2,000 มม.
- ในกรณีสิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อผู้พิการ ที่สูงจากระดับพื้นไม่เกิน 2,000 มม.

แต่จำเป็นต้องยื่นล้ำเข้ามาในเขตทางสัญจร สามารถยื่นล้ำได้ไม่เกิน 100 มม.

ภาพที่ 4.1 การออกแบบเส้นทางสัญจรของผู้มีความผิดปกติทางสายตา

3. ป้ายและสัญลักษณ์

3.1 ทัวไป

3.1.1 ป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ ต้องมีความชัดเจน มองเห็นได้ง่าย ติดตั้งอยู่ในตำแหน่งที่ไม่ทำให้สับสน และมีแสงส่องสว่างให้มองเห็นได้ชัดเจนทั้งกลางวันและกลางคืน

3.1.2 ไม่ควรตั้งป้ายด้านหลังกระจกเพราะจะเกิดการสะท้อน

3.1.3 ป้าย และ สัญลักษณ์ต่างๆ ต้องมีอักษรเบรลล์กำกับ และติดตั้งในระยะที่สัมผัสถึงได้ง่าย ในกรณีที่ไม่สามารถติดตั้งอักษรเบรลล์ได้ ให้มีการติดตั้งสัญญาณเสียงเตือน

3.1.4 ควรใช้เครื่องหมายและสัญลักษณ์ควบคู่กับข้อความ

3.1.5 ต้องจัดให้มีป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

- มีสัญลักษณ์รูปผู้พิการสากล
- มีเครื่องหมายแสดงทางไปสู่สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ
- มีสัญลักษณ์หรือตัวอักษรแสดงประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวก

3.2 สัญลักษณ์ผู้พิการสากล

3.2.1 สัญลักษณ์รูปผู้พิการ เครื่องหมายแสดงทางไปสู่สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ และสัญลักษณ์หรือตัวอักษรแสดงประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ ให้เป็นสีขาว โดยพื้นหลังเป็นสีน้ำเงิน หรือ สัญลักษณ์สีน้ำเงิน พื้นหลังสีขาว

3.2.2 สัญลักษณ์แทนพื้นที่หรือสิ่งอำนวยความสะดวกของผู้ที่มีความผิดปกติต่าง ๆ ได้แก่ ผู้ใช้เก้าอี้ล้อ ผู้สูงอายุ สตรีมีครรภ์ ผู้มีความบกพร่องทางสายตา ผู้มีความบกพร่องทางการได้ยิน ให้ใช้สัญลักษณ์ผู้ใช้เก้าอี้ล้อ แทนสัญลักษณ์ผู้พิการสากล

3.2.3 สัญลักษณ์ผู้พิการสากล ให้ประกอบด้วยคนบนเก้าอี้ล้อ และ พื้นหลังหรือกรอบเป็นสีเหลี่ยม

3.2.4 รูปบุคคลบนเก้าอี้ล้อ ในสัญลักษณ์ให้หันไปด้านขวาของผู้มองเสมอ

3.2.5 สำหรับอาคารที่ผู้ที่มีความผิดปกติทางร่างกายทุกประเภท สามารถเข้าถึงได้ทุกพื้นที่ ให้ติดสัญลักษณ์ผู้พิการสากล เพียงรูปแบบเดียวตรงหน้าอาคาร

ภาพที่ 4.2 การออกแบบสัญลักษณ์ผู้พิการสากล

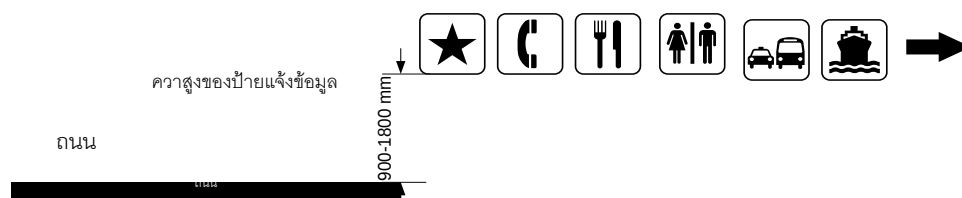
3.3 ป้ายนำทาง

3.3.1 ภาพหรือตัวหนังสือบอกทางต้องมีความชัดเจนถึงลักษณะและตำแหน่งที่ตั้งของอาคาร

3.3.2 ป้ายนำทางไม่ควรมีมากเกินไป แต่ควรมีอยู่ตรงทางเข้าหลักของอาคาร และในพื้นที่ที่มีการเปลี่ยนทิศทางหรือระดับ

3.4 แผ่นป้ายแจ้งข้อมูลและแผนที่

3.4.1 แผ่นป้ายแจ้งข้อมูล และ แผนที่ตามทางเข้าอาคารและถนน ควรตั้งอยู่ในระดับระหว่าง 900 ถึง 1,800 มม. วัดจากพื้นถึงตำแหน่งขบล่างของป้าย

ภาพที่ 4.3 ตำแหน่งความสูงของป้ายแจ้งเตือนข้อมูลและแผนที่

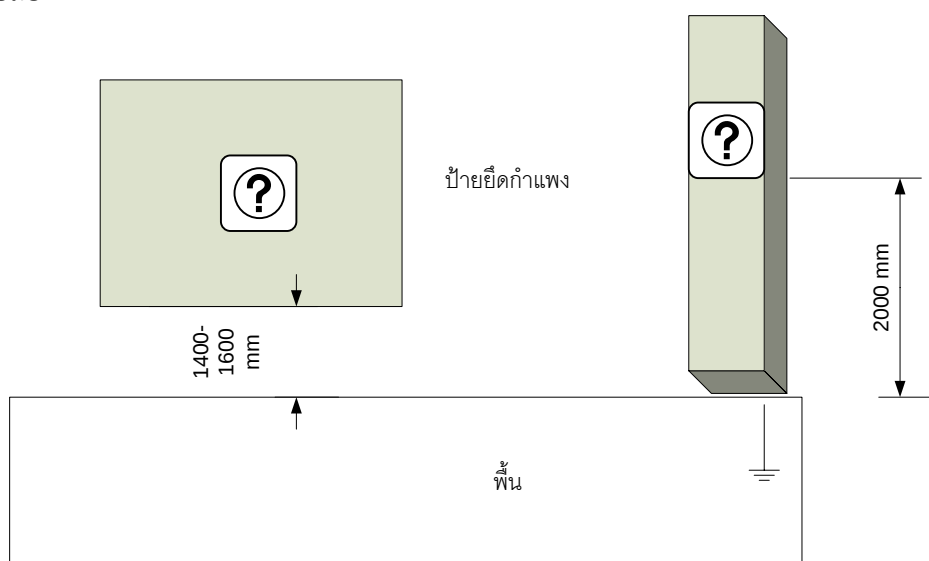
3.5 ตำแหน่งและการติดตั้ง

3.5.1 ตำแหน่งที่ติดตั้งไม่ควรอยู่ในตำแหน่งกีดขวางทั้งในแนวนอน และ แนวตั้ง รวมถึงไม่กีดขวางทางสัญจร ในกรณีที่มีคนหยุดอ่าน

3.5.2 ป้ายสามารถติดตั้งในลักษณะต่างๆ ได้ดังนี้

- ยึดกับกำแพง เช่น ป้ายเลขที่ห้อง ควรจะมีตำแหน่งอยู่ตรงกลางและมีระดับความสูงระหว่าง 1,400 มม. ถึง 1,600 มม. จากระดับพื้น
- ยึดกับเสาโดยมีความสูงจากพื้นถึงขอบล่างของป้าย อย่างน้อย 2,000 มม.
- แขนวน เช่น ป้ายโฆษณา ควรจะสูงอย่างน้อย 2,000 มม. จากระดับพื้น

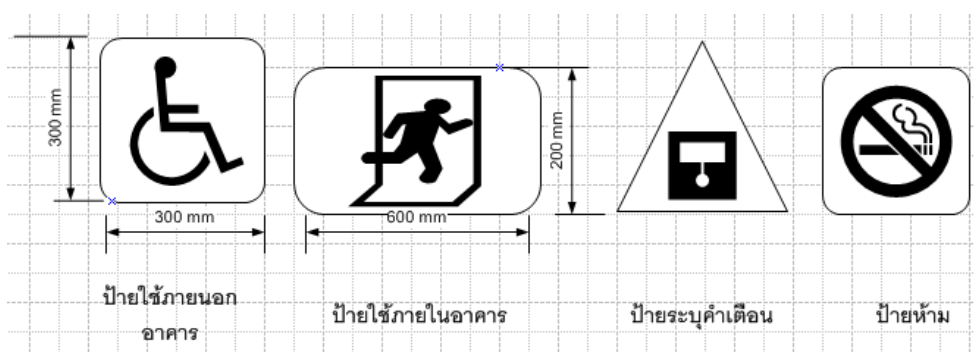
3.5.3 เครื่องหมายที่มีขนาดใหญ่ หรือ สูง ควรเอียงป้ายให้มองเห็นได้จากระดับผู้ใช้เก้าอี้ล้อ

ภาพที่ 4.4 การออกแบบตำแหน่งความสูงของป้ายของแบบติดผนังและเสา

3.6 ขนาดและรูปร่างของแผ่นป้าย

- 3.6.1 ป้ายสีเหลี่ยมจัตุรัสภายนอกอาคาร มีขนาดอย่างน้อย 300 X 300 มม.
- 3.6.2 ป้ายรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ที่ใช้ภายนอกอาคาร มีขนาดอย่างน้อย 200 X 600 มม.
- 3.6.3 แผ่นป้ายแจ้งข้อมูลควรมีรูปร่างเป็นสี่เหลี่ยม
- 3.6.4 ป้ายที่ระบุค่าเตือนต่างๆ ควรมีรูปร่างเป็นสามเหลี่ยม
- 3.6.5 ป้ายห้ามต่างๆ ควรเป็นวงกลม

ภาพที่ 4.5 การออกแบบขนาดและรูปร่างของแผ่นป้าย

3.7 สี

3.7.1 สีของป้ายควรตัดกับสิ่งรอบข้างเพื่อให้เด่นและเห็นได้ชัดเจน สีที่นิยมใช้ คือ ขาว ดำ เหลือง แดง น้ำเงิน และเขียว

3.7.2 สีแดงไม่ควรใช้ร่วมกับสีเขียว และสีเหลืองไม่ควรใช้ร่วมกับสีน้ำเงิน เพราะอาจทำให้คนที่ตาบอดสีสับสนได้

3.8 พื้นผิว

3.8.1 หลีกเลี่ยงการแกะสลักตัวหนังสือบนแผ่นป้าย การพิมพ์แบบนูนเป็นวิธีที่ดีกว่า

3.8.2 ลูกศรและปุ่มกดในลิฟต์ควรมีอักษรเบรลล์ หรือมีตัวหนังสือที่พิมพ์แบบนูนด้วย

3.9 ตัวหนังสือ

3.9.1 ให้ใช้รูปแบบตัวอักษร ขนาดตัวหนังสือ และ สีที่เข้าใจ และ มองเห็นได้ง่าย

3.9.2 อัตราส่วน กว้าง : สูง ของตัวหนังสือควรอยู่ระหว่าง 3 : 5 ถึง 1 : 1 และความหนาของอักษรให้มีสัดส่วนความหนา : ความสูง ของตัวหนังสือระหว่าง 1 : 5 ถึง 1 : 10

3.9.3 ในกรณีที่ป้ายอยู่ในระยะที่สามารถสัมผัสได้สัญลักษณ์และตัวหนังสือบนป้าย ควรนูนออกมาอย่างน้อย 1 มม. จากพื้นหลัง เพื่อประโยชน์แก่ผู้ที่มีความผิดปกติทางสายตา

3.9.4 ตัวหนังสือไม่ควรจะเล็กกว่า 15 - 150 มม. และ ต้องไม่ใหญ่เกินกว่าที่จะสัมผัสได้

3.9.5 ป้ายต้องมีกรอบรอบป้ายเสมอ

4. อุปกรณ์ประกอบ

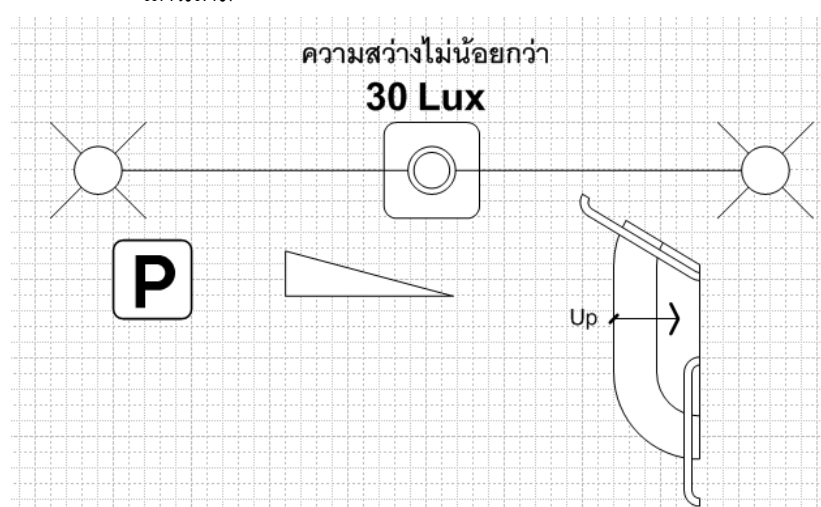
4.1 เสา เสาไฟ

4.1.1 เสาที่อยู่ในบริเวณทางสัญจรให้มีแถบสีที่ติดกับตัวเสา ยาวอย่างน้อย 300 มม.

4.1.2 ตำแหน่งที่ติดตั้งบนตัวเสา ให้มีความสูงจากระดับพื้นทางสัญจร ระหว่าง 1,400 – 1,600 มม.

4.1.3 เสาไฟส่องสว่าง

- สำหรับทางเข้าพื้นที่ภายนอกอาคาร ให้มีความสว่างโดยทั่วพื้นที่อย่างน้อย 100 ลักซ์ หรือ 9.4 ฟุต-แคนเดิล
- สำหรับพื้นที่ภายนอกอาคารอื่นๆ เช่น ทางสัญจรทั่วไป ทางลาด บันได ที่จอดรถ เป็นต้น ให้มีความสว่างโดยทั่วพื้นที่อย่างน้อย 30 ลักซ์หรือ3 ฟุต-แคนเดิล

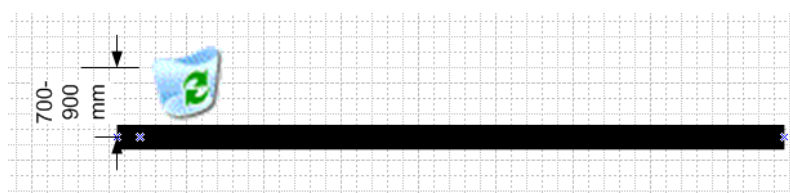
ภาพที่ 4.6 การออกแบบเสาและเสาไฟ

4.2 ถังขยะ

4.2.1 ถังขยะที่ติดอยู่ตามเสา ควรหันหน้าออกจากทางสัญจรเพื่อป้องกันการชน

4.2.2 ถังขยะควรมีสีติดกับสิ่งของโดยรอบ เพื่อให้ผู้ที่มีการมองเห็นจำกัดรับรู้ได้

4.2.3 ความสูงของช่องเปิดสำหรับทิ้งขยะควรอยู่สูงจากระดับพื้นระหว่าง 700 - 900 มม.

ภาพที่ 4.7 การออกแบบความสูงของถังขยะจากพื้น

4.3 เสากั้น (Bollard)

4.3.1 หากไม่จำเป็นไม่ควรมีเสากั้นในบริเวณที่มีความผิดปกติทางสายตาหรือผู้สูงอายุใช้งาน

4.3.2 เสากั้นควรสังเกตได้ง่าย มีสีสด หรือ ทำแถบที่มีสีตัดกันกับตัวเสา

4.3.3 ระยะห่างระหว่างเสาทั้งสองต้น ควรอยู่ห่างกันประมาณ 1,200 มม.

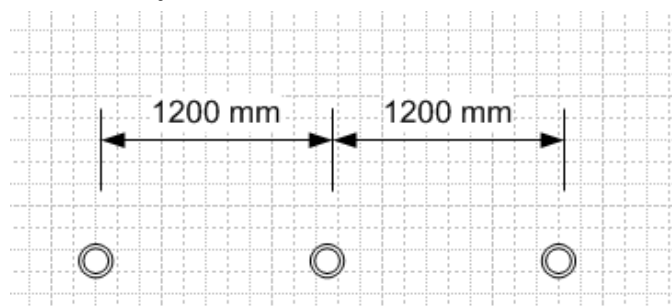
4.3.4 เสากั้นใช้สำหรับกั้นยานพาหนะออกจากทางสัญจร หรือบ่งบอกถึงที่ที่ไม่ควรจอดรถ

4.3.5 เสากั้น ควรจัดตั้งบริเวณทางเข้าอาคารเพื่อระบุตำแหน่งของทางสัญจรเท้า โดยแต่ละเสาควรมีระยะห่างจากขอบถึงขอบ 900 มม. ในกรณีที่ต้องการให้เก้าอี้ล้อผ่านได้

4.3.6 ในกรณีที่ต้องมีเสากั้น ความสูงไม่ควรต่ำกว่า 450 – 1,000 มม. และให้มีแผ่นพื้นผิวต่างสัมผัสสำหรับเตือนด้วย

4.3.7 ไม่ควรมีโซ่หรือสายคล้อง ในกรณีที่ต้องมีโซ่คล้องหรือสายคล้อง ไม่ควรต่ำกว่า 500 มม. และไม่สูงเกินกว่า 1,000 มม.

4.3.8 เสากั้นที่ต้องมีโซ่หรือสายคล้อง ควรใช้ให้น้อยที่สุด เพราะอาจระคายเคือง ขน จาก การที่มองไม่เห็น ถ้าต้องมีให้ใช้ สี รูปร่าง ลักษณะที่แตกต่าง โดดเด่น ไม่กลืนไปกับพื้น

ภาพที่ 4.8 การออกแบบความกว้างของเสากั้นเพื่อให้ผู้พิการสามารถเข้าออกได้สะดวก

4.4 ตู้โทรศัพท์สาธารณะ

4.4.1 ในบริเวณตู้โทรศัพท์สาธารณะ ควรจัดเตรียมโทรศัพท์สำหรับผู้สูงอายุอย่างน้อย 1 เครื่อง และ สำหรับผู้ที่มีความผิดปกติทางการได้ยิน อย่างน้อย 1 เครื่อง

4.4.2 โทรศัพท์สาธารณะสำหรับผู้ที่มีความผิดปกติทางการได้ยินควรจัดเตรียมเครื่องช่วยฟังและเครื่องขยายความดังเสียง หรือ จัดโทรศัพท์ข้อความติดตั้งไว้ และมีป้ายแสดงว่ามีโทรศัพท์สำหรับผู้ที่มีความผิดปกติทางการได้ยิน

4.4.3 ควรใช้โทรศัพท์สาธารณะแบบปุ่มกด มีอักษรนูน ไม่ควรใช้แบบหน้าปัดหมุน

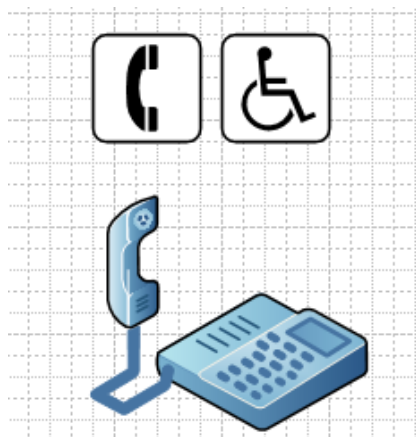
4.4.4 ช่องหยอดเหรียญ ควรอยู่สูงจากระดับพื้นระหว่าง 900 มม. x 1,200 มม.

4.4.5 สายโทรศัพท์ควรมีความยาวอย่างน้อย 750 มม.

4.4.6 ควรมีการติดตั้งที่นั่งแบบพับได้ ในตู้โทรศัพท์สาธารณะสำหรับผู้ที่มีปัญหาด้านการเคลื่อนไหว

4.4.7 ควรมีพื้นที่ว่างสำหรับรถเข็น 1,200 มม. x 850 มม. ด้านหน้าเครื่องโทรศัพท์ โดยผู้ใช้ควรเข้าถึงโทรศัพท์ได้ทั้งแบบขนาน และ แบบตรง

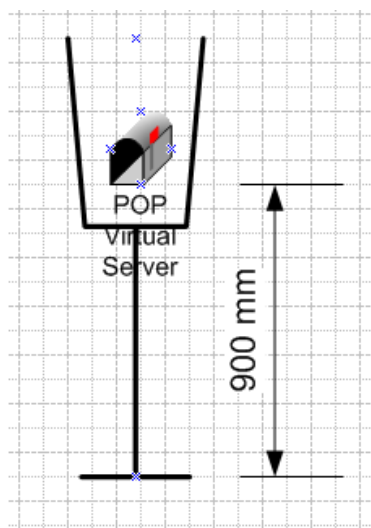
4.4.8 มีการติดตั้งป้ายบอกที่ตั้งโทรศัพท์สาธารณะสำหรับผู้พิการ

ภาพที่ 4.9 การออกแบบสัญลักษณ์โทรศัพท์สาธารณะสำหรับผู้พิการ

4.5 ตู้รับจดหมาย

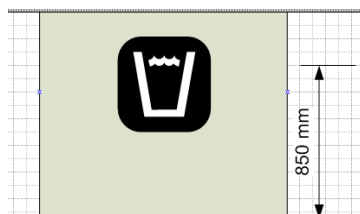
4.5.1 ควรเพิ่มจากช่องใส่จดหมายในตู้จดหมายปกติสำหรับผู้พิการ ซึ่งช่องที่เพิ่มสำหรับผู้พิการ ควรติดตั้งอยู่ที่ความสูง ระหว่าง 900 มม. และ 1,200 มม.

ภาพที่ 4.10 การออกแบบความสูงของกล่องรับจดหมาย

4.6 แท่นก้นน้ำดื่ม

4.6.1 หัวจ่ายน้ำควรติดตั้งที่ความสูงสองระดับ โดยระดับหนึ่งสำหรับผู้ที่ใช้รถเข็น ติดตั้งที่ความสูง 850 มม. และสำหรับคนปกติที่ระดับความสูง 950 มม. จากระดับพื้น

ภาพที่ 4.11 การออกแบบความสูงของแท่นก้นน้ำดื่ม

4.7 ม้านั่ง

4.7.1 ความสูงของม้านั่ง คือ 400 – 450 มม. ความกว้างของม้านั่ง คือ 300 – 450 มม. ความยาวของม้านั่งสำหรับ 1 คน คือ 600-800 มม.

4.7.2 ม้านั่งควรมีพนักพิง และที่วางแขน ทั้งสองฝั่งของม้านั่ง

4.7.3 ระยะความสูงของพนักพิงที่แนะนำ คือ 450 มม. (ระยะความสูงของที่วางแขนจากพื้นที่นั่งที่เหมาะสม คือ 150 มม.)

4.7.4 ระยะร่นของตำแหน่งม้านั่งจากขอบทาง คือ 600 มม.

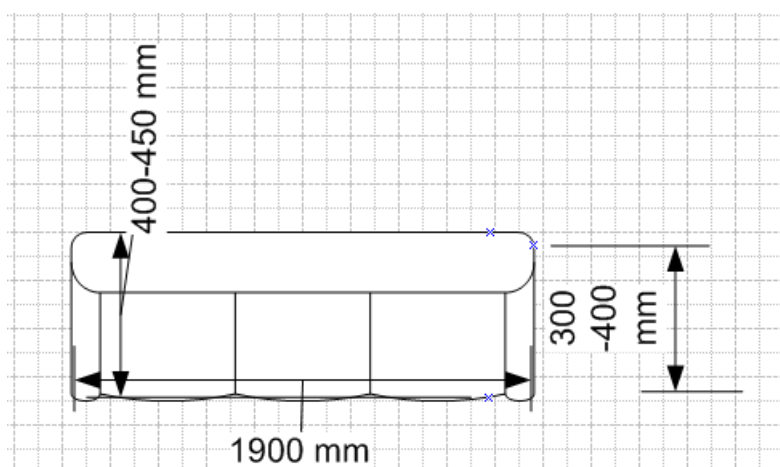
4.7.5 ควรมีที่ว่างด้านข้างสำหรับรถเข็นอย่างน้อย 1 ด้าน ระยะ 900 มม. และอีกด้านหนึ่งให้ระยะเว้นว่างอย่างน้อย 300 มม. การเลือกตำแหน่งม้านั่งระหว่างทางสัญจรให้พิจารณาตามความจำเป็น เช่น จุดพักคอย จุดที่มีการใช้งานสูง หรือที่ทุกระยะห่าง 10,000 – 20,000 มม.

4.7.6 ควรเลือกใช้วัสดุที่ไม่เก็บความร้อนและความเย็น

โต๊ะที่ใช้ประกอบชุดกับม้านั่งควรใช้โต๊ะกลม ความสูงของโต๊ะ คือ 600 – 750 มม.

4.7.7 การจัดม้านั่งหันหน้าเข้าหากันจะส่งเสริมการสนทนา สร้างปฏิสัมพันธ์

ระหว่างบุคคล

ภาพที่ 4.12 การออกแบบม้านั่งสำหรับคนพิการ

4.8 ตะแกรงระบายน้ำรอบต้นไม้

- 4.8.1 ทำด้วยวัสดุที่คงทนไม่แตกหักง่าย เช่น เหล็กหล่อ
- 4.8.2 มีน้ำหนักมากพอ หรือ มีอุปกรณ์ยึด ให้เคลื่อนย้ายได้ยาก
- 4.8.3 พื้นผิวเรียบ ทำความสะอาดง่าย และ ไม่ลื่น
- 4.8.4 ถ้าใช้วัสดุที่เป็นสนิม ควรเคลือบสารกันสนิม
- 4.8.5 ตรงกลางควรมีพื้นที่เว้นว่าง สำหรับต้นไม้ตามขนาดลำต้นเมื่อโตเต็มที่ของต้นไม้ นั้นๆ ระบายน้ำกว้างไม่เกินกว่า 13 มม. และมีทิศทางของร่องตะแกรงตั้งฉากกับทางสัญจร

5. ทางสัญจร ทางเท้า (PATHWAYS)

5.1 ทั่วไป

5.1.1 ในกรณีที่มีอาคารหลายอาคารอยู่ภายในบริเวณเดียวกันและมีการใช้งานร่วมกัน จะมีรั้วล้อมหรือไม่ก็ตาม ต้องจัดให้มีทางสัญจรระหว่างอาคาร และจากอาคารแต่ละอาคารไปยัง ลานจอดรถ

5.1.2 ทางสัญจรควรอยู่ในระดับเดียวกับพื้นถนนภายนอกอาคารหรือพื้นลานจอดรถ ในกรณีที่อยู่ต่างระดับต้องมีทางลาดขึ้นลงได้สะดวก โดยทางลาดนี้ให้อยู่ใกล้ที่จอดรถ

5.1.3 ไม่มีสิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อผู้พิการ หรือส่วนของอาคารยื่นล้ำออกมาเป็นอุปสรรคหรือทำให้เกิดอันตรายต่อผู้พิการ ทางสัญจรสำหรับผู้ที่ใช้เก้าอี้ล้อ ควรมีที่แวะพักระหว่างทางสัญจรที่สามารถจอดรถเข็นสำหรับผู้พิการ ได้อย่างปลอดภัยข้างทางด้วย

5.1.4 ทางสัญจรภายนอกอาคารควรมีหลังคาคลุม หรือ ใช้ต้นไม้เพื่อให้ร่มเงา กันแดด ฝน

5.1.5 ควรมีอุปกรณ์กันตก สำหรับทางสัญจรที่ตัดผ่านพื้นที่อันตรายหรือมีการยกระดับ

5.1.6 อุปกรณ์และป้ายสัญลักษณ์ต่างๆ จะต้องตั้งอยู่ในบริเวณที่ไม่ขวางทางสัญจร

5.1.7 การปูแผ่นทางเท้าควรใช้วิธีที่พื้นหลุดตัวได้ยาก เช่น บดอัดพื้นดินให้แน่นก่อนเทคอนกรีตหยาบรองพื้น แล้วลงทรายปรับระดับก่อนปูแผ่นทางเท้าโดยให้เสมอกับฝาท่อและคันหิน

5.2 ขนาด

5.2.1 ทางสัญจรต้องกว้างเพียงพอสำหรับการใช้เก้าอี้ล้อได้สะดวก

5.2.2 ทางสัญจรสำหรับผู้ที่ใช้เก้าอี้ล้อควรมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1,500 มม. โดยไม่มีสิ่งล้ำเขตทาง ถ้าเป็นระบบการสัญจรทางเดียว ความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 900 มม.

5.2.3 ระยะเว้นว่างในแนวดิ่ง (Vertical clearance) ไม่ต่ำกว่า 2,000 มม.

5.3 พื้นและพื้นผิว

5.3.1 เป็นพื้นผิวเรียบเสมอกัน ไม่ลื่น

5.3.2 การปูแผ่นพื้นต้องให้ขอบแผ่นชิดกันหรือมีรอยต่อจะต้องไม่เกิน 13 มม. มีระยะห่างระหว่างแผ่น 100 มม. และ ใช้แผ่นพื้นขนาด 300 มม. เพื่อให้ตรงกับแผ่นพื้นต่างสัมผัสขนาดมาตรฐาน

5.3.3 กรณีที่เป็นทางเดินสำเร็จรูปควรมีคุณสมบัติดังนี้

- ผิวเรียบแต่ไม่ลื่น (โดยเฉพาะเมื่อเปียกน้ำ) ไม่เป็นเงามัน
- มีร่องและรอยต่อเล็ก
- ใช้วัสดุสีกายากเช่น หินแกรนิต หินล้าง เป็นต้น
- ขนาดไม่ต่ำกว่า 300 มม. เพื่อให้สอดคล้องกับแผ่นพื้นต่างสัมผัสขนาดมาตรฐาน หากเพิ่มขนาดให้ใหญ่ขึ้นควรใช้สัดส่วนที่ลงตัว เช่น 600 มม. หรือ 900 มม.

5.4 การเตือน

5.4.1 ในกรณีที่มีสิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อผู้พิการที่จำเป็นบนทางสัญจร ต้องจัดให้อยู่ในแนวเดียวกัน โดยไม่กีดขวางทางสัญจรและจัดให้มีพื้นผิวต่างสัมผัสหรือมีการกั้นเพื่อให้ทราบก่อนถึงสิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อผู้พิการ และอยู่ห่างสิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อผู้พิการไม่น้อยกว่า 300 มม.และมีขนาดไม่ต่ำกว่า 300 มม.

5.4.2 บริเวณที่เป็นทางแยก ทางเลี้ยว มีการเปลี่ยนระดับ และ พื้นที่ที่อาจเกิดอันตราย ต้องจัดให้มีพื้นผิวต่างสัมผัสสำหรับเตือน

5.4.3 การปูพื้นต่างสัมผัสสำหรับเตือนควรตกลงกันระหว่างผู้พิการประเภทต่างๆกับผู้สูงอายุ

5.4.4 ควรติดตั้งแผ่นผิวต่างสัมผัสเตือนก่อนถึงสิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อผู้พิการ 300 มม.

5.4.5 ควรจัดเตรียมเครื่องหมาย ป้ายหรือสัญลักษณ์สำหรับเตือน โดยระยะติดตั้งป้ายหรือสัญลักษณ์เตือนก่อนถึงสิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อผู้พิการ คือ 1,000 มม.

5.4.6 แลบนำทาง (Guiding Block)

- แลบนำทางนั้นหมายถึง วัตถุตลอดแนวการสัญจรที่ใช้บ่งบอกถึงแนวทางการเดิน เช่น แนวแผ่นพื้น แนวหญ้า เป็นต้น

- เส้นทางและทิศทางการสัญจรต้องสามารถใช้สอยง่ายโดยผู้ที่มีความพิการด้านสายตา ที่อาจใช้ไม้เท้ายาวในการสัญจร เส้นทางและแลบนำทางสามารถช่วยบุคคลที่มีความพิการดังกล่าวในการสัญจรได้ โดยการติดตั้งแลบนำทางคือการติดตั้งเครื่องช่วยบ่งบอกต่างๆ ไปบนหรือฝังไปในทางสัญจร เพื่อที่จะช่วยนำทางผู้ที่มีความพิการทางด้านสายตา โดยจะสามารถช่วยเหลือผู้ที่มีความผิดปกติทางสายตาได้ดังนี้

- หากไม่มีเส้นทางให้ติดตั้งแลบนำทางในพื้นที่กว้างมากกว่า 10,000 มม.

- ในกรณีที่ใช้เพื่อการนำทาง เส้นทางข้ามถนน

- แลบนำทางควรติดตั้งในลักษณะที่ง่ายต่อการสังเกต โดยหลีกเลี่ยงการติดตั้งใกล้ท่อระบายน้ำ เพื่อที่จะไม่ทำให้ผู้ที่มีความผิดปกติทางสายตาสับสน

- ควรจะมีการแยกแยะสีระหว่างแลบนำทาง และบริเวณรอบข้าง เพื่อที่จะหลีกเลี่ยงการสับสนของผู้ที่พิการทางสายตา

- ลักษณะแลบนำทางควรจะขนานกับทิศทางการสัญจรของเส้นทาง

- ถ้าเส้นทางสัญจรเปลี่ยนทิศทาง แถบนำทางควรมีการเปลี่ยนทิศทางอย่างช้าๆ ด้วย

- การติดตั้งแถบนำทางแบบปุ่มนูนอาจเป็นอุปสรรคต่อการสัญจร หรือ เข้าใช้งานพื้นที่ ของผู้ใช้เก้าอี้ล้อ ผู้สูงอายุ และสตรีมีครรภ์

1) พื้นผิวต่างสัมผัส (warning block)

- แผ่นพื้นผิวต่างสัมผัสบนเส้นทางสัญจรควรติดตั้งอยู่ในบริเวณดังต่อไปนี้

- บนแถบนำทางซึ่งพื้นผิวพิเศษอาจช่วยบ่งบอกถึงเส้นทางอื่นๆ หรือ ในติดตั้งตรงจุดรวมตัวของแถบนำทาง

- บนทางข้ามถนนต่างๆ

- รอบสิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อผู้พิการซึ่งมีความเสี่ยงต่อผู้ที่มีความผิดปกติทางสายตา

- ควรมีการติดตั้งแผ่นพื้นต่างสัมผัสในบริเวณชุมทาง และในกรณีซึ่งแถบนำทางกระจายไปในหลายทิศ โดยแผ่นดังกล่าวควรมีเนื้อที่ 300 x 300 มม.

2) การเปลี่ยนระดับและความชัน

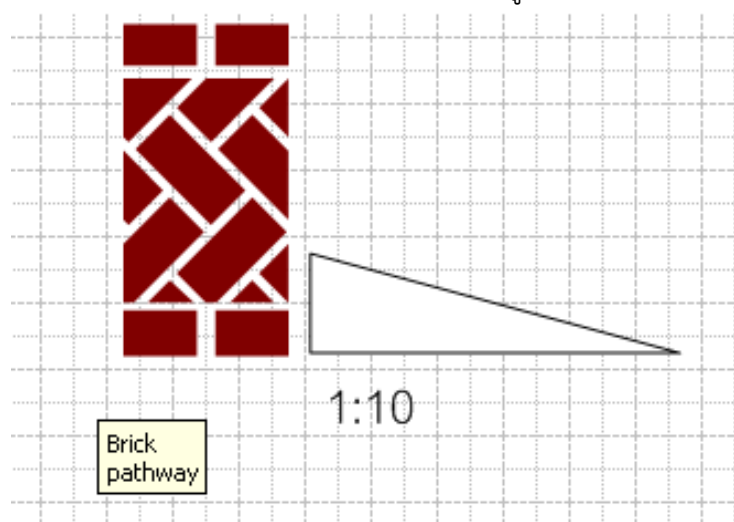
2.1) ควรมีการเปลี่ยนระดับน้อยที่สุด ในกรณีที่เปลี่ยนระดับมาก ต้องมีการจัดทางลาด

2.2) ในกรณีที่พื้นทางสัญจรกับถนนมีระดับต่างกัน ให้มีทางลาดที่มีความชันไม่เกิน 1 : 10

2.3) พื้นที่ต่างระดับระหว่าง 6-13 มม. ให้ปาดขอบ ความชัน 1:2

2.4) ในกรณีที่ทางสัญจรตัดหรือเชื่อมต่อกับถนน ทางเท้าสาธารณะ หรือพื้นที่จอดรถ โดยที่พื้นทางสัญจรกับพื้นถนนมีระดับต่างกัน ทางลาดต้องไม่ยื่นออกไปนอกถนน มีการแสดงด้วยสีที่ชัดเจน เช่น สีส้ม

2.5) ในกรณีทางลาดตัดขอบทาง ควรใช้ผลิตภัณฑ์ ที่หล่อสำเร็จรูปจากโรงงาน (prefabrication) เพื่อรักษาสัดส่วนทางลาดและระดับความสูงของคันหิน

ภาพที่ 4.13 การเปลี่ยนระดับและความชัน

6. ที่จอดรถ (Parking)

6.1 ตำแหน่ง

6.1.1 ให้จัดไว้ใกล้ทางเข้าออกอาคารให้มากที่สุด มีลักษณะไม่ขนานกับทางสัญจรของรถ

6.1.2 มีพื้นผิวเรียบ มีระดับเสมอกัน

6.1.3 ให้มีสัญลักษณ์รูปผู้พิการนั่งเก้าอี้ล้อบนพื้นที่จอดรถด้านที่ติดกับทางสัญจรรถ มีขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 900 มม. และยาวไม่น้อยกว่า 900 มม. และมีป้ายขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 300 มม. และยาวไม่น้อยกว่า 300 มม. ติดอยู่สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 2,000 มม. ในตำแหน่งที่ชัดเจน ในกรณีที่ติดตั้งบนผนังอาจมีความสูงน้อยกว่าที่แนะนำ

6.1.4 ที่จอดรถสำหรับผู้พิการควรตั้งอยู่ในบริเวณที่ใกล้ตัวอาคารมากที่สุด ในระยะไม่เกิน 50,000 มม. และอยู่ฝั่งเดียวกับทางเข้าอาคาร ผู้ขับจะได้ไม่ต้องข้ามฝั่งมายังตัวอาคาร

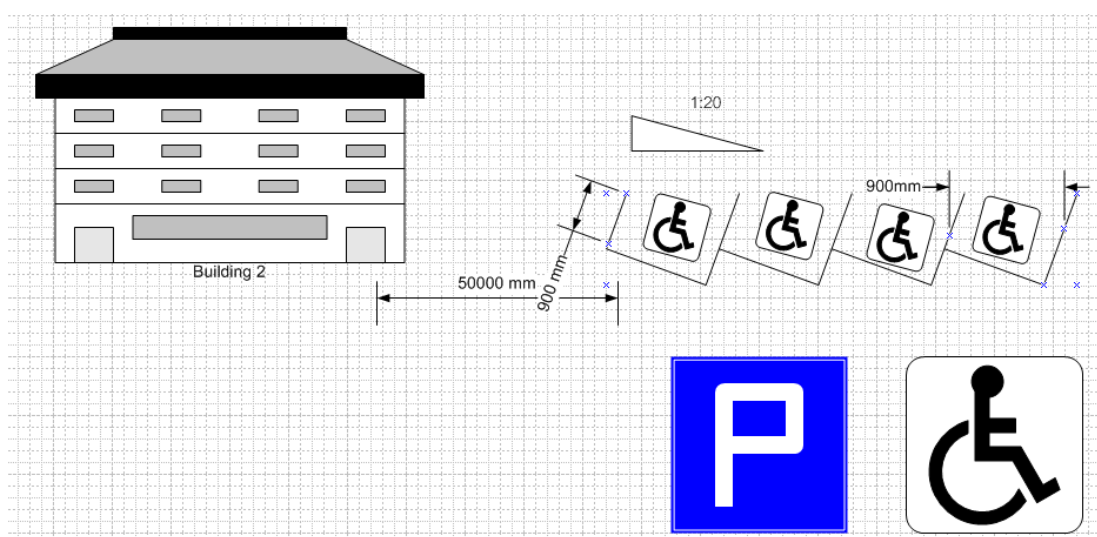
6.1.5 ที่จอดรถสำหรับผู้พิการควรอยู่ในลำดับแรก

6.1.6 เส้นทางจากลานจอดรถที่สำรองไว้สำหรับผู้พิการถึงตัวอาคาร ควรอยู่ในแนวราบ หรือ อัตราความลาดเอียงไม่เกิน 1 : 20

6.1.7 เส้นทางจากช่องจอดรถสำหรับผู้พิการมาถึงตัวอาคารควรมีหลังคาคลุม

6.1.8 ช่องจอดรถที่สำรองไว้สำหรับผู้พิการควรทำเครื่องหมายให้ชัดเจนด้วยสีเหลือง และมีเครื่องหมายให้ชัดเจนที่ผนัง หรือ ทำป้ายซึ่งระบุไว้ชัดเจนว่าสำหรับผู้พิการเท่านั้น

6.1.9 ในกรณีที่ทางอาคารต้องการสำรองที่จอดรถไว้ให้ผู้พิการมากกว่าหนึ่งช่องทางผู้เกี่ยวข้องควรที่จะสำรวจให้แน่ใจว่า ที่จอดรถนั้นอยู่ในสถานที่ที่ผู้พิการสามารถเข้าถึงอาคารได้โดยสะดวก และ ที่จอดรถควรอยู่ในช่วงตรง มีใช้ทางโค้งของถนน

ภาพที่ 4.14 การออกแบบสำหรับนักท่องเที่ยวที่พิการและสูงอายุ

6.2 สัดส่วน จำนวนที่จอดรถสำหรับผู้พิการ

6.2.1 ที่จอดรถตามกฎหมายกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือ / และคนชรา พ.ศ. 2548

(1) จำนวนที่จอดรถ 10 คัน แต่ไม่เกิน 50 คัน ให้มีที่จอดรถผู้พิการอย่างน้อย 1 คัน

(2) จำนวนที่จอดรถ 51 คัน แต่ไม่เกิน 100 คัน ให้มีที่จอดรถผู้พิการอย่างน้อย 2 คัน

(3) ถ้าจำนวนที่จอดรถตั้งแต่ 101 คัน ขึ้นไป ให้มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการอย่างน้อย 2 คันและเพิ่มขึ้นอีก 1 คัน สำหรับทุกๆ จำนวนรถ 100 คันที่เพิ่มขึ้น เศษของ 100 คัน ถ้าเกินกว่า 50 คัน ให้คิดเป็น 100 คัน

6.3 ขนาดของที่จอดรถ

6.3.1 ที่จอดรถผู้พิการ ต้องเป็นพื้นที่สี่เหลี่ยมผืนผ้า กว้างไม่น้อยกว่า 2,400 มม. และ ยาวไม่น้อยกว่า 6,000 มม.

6.3.2 จัดให้มีที่ว่างข้างที่จอดรถกว้างไม่น้อยกว่า 1,000 มม. ตลอดความยาวของที่จอดรถ โดยที่ว่างดังกล่าวต้องเรียบและมีระดับเสมอกับที่จอดรถ เพื่อการเคลื่อนย้ายผู้พิการระหว่างเก้าอี้ล้อและตัวรถยนต์ และเพียงพอในการเปิดประตูลงได้อย่างเต็มที่

6.3.3 ในกรณีที่มิที่มีที่จอดรถผู้พิการหลายช่องจอด และมีทางลาดตัดขอบทางเพียงจุดเดียว ควรจัดให้มีพื้นที่ว่างด้านตั้งฉากระหว่างที่จอดรถกับทางสัญจรกว้าง อย่างน้อย 900 มม.

6.3.4 สำหรับอาคารสาธารณะ เช่น สนามกีฬา และ ศูนย์สันทนาการของชุมชน ควรจัดเตรียมสถานที่จอดรถประจำทาง โดยมีขนาดอย่างน้อยที่สุดสำหรับพื้นที่จอด คือ 6,000 มม. X 11,000 มม.

7. ทางลาดภายนอกอาคาร (Outdoor ramp)

7.1 ทั่วไป

7.1.1 มีความคงทน แข็งแรงและสมบูรณ์ สามารถรับน้ำหนักได้อย่างน้อย 300 กิโลกรัม องค์ความลาดชันควรค่อยเป็นค่อยไป และราบเรียบที่สุดเท่าที่สภาพแวดล้อมอำนวย

7.1.2 ทางลาดที่ไม่มีผู้คุมหรือผู้ดูแล ควรมีการก่อสร้างอย่างปลอดภัยและมั่นคงที่สุด ทางลาดชันควรมีสื่อที่เปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่าง ระหว่างทางลาดและสภาพแวดล้อม ดังนั้นการก่อสร้างควรทำตามกฎเกณฑ์ในการออกแบบทางลาดภายนอก

7.1.3 ทางลาดต้องจัดให้มีป้ายแสดงทิศทาง ตำแหน่งหรือหมายเลขชั้นของอาคารที่ผู้ที่มีความผิดปกติทางการมองเห็นและสามารถทราบความหมายได้ ตั้งอยู่บริเวณทางขึ้นและทางลงของทางลาดที่เชื่อมระหว่างชั้นของอาคาร

7.1.4 จัดให้มีสัญลักษณ์รูปผู้พิการติดไว้ในบริเวณทางลาด ที่จัดไว้ให้ผู้พิการ

7.1.5 บริเวณที่ต้องใช้ทางลาดยาวกว่า 9,000 มม. ควรจัดให้มีบันไดควบคู่กันไป

7.1.6 ทางลาดแบบชั่วคราว/ทางลาดแบบไม่ถาวร จัดเป็นทางเลือก และ ความจำเป็นอย่างหนึ่งในบางสถานการณ์ เช่น ทางลาดเข้าและออกสถานที่จัดงาน อาคารจัดงานแบบ

ชั่วคราว หรือ เพื่อเป็นทางเลี่ยงของคนเดินเท้าสำหรับทางที่มีการซ่อมและเป็นทางเข้า / ออกสู่ตัว
ยานพาหนะหรือรถประจำทางสำหรับผู้พิการและบุคคลทั่วไป เป็นต้น

7.2 พื้นผิว

7.2.1 พื้นผิวทางลาดต้องเป็นลักษณะที่ไม่ลื่น ไม้มีความมัน

7.2.2 พื้นผิวของจุดต่อเนื่องระหว่างพื้นกับทางลาดต้องเรียบไม่สะดุด

7.3 ความลาดชัน

7.3.1 ทางลาดต้องมีความลาดชันไม่เกิน 1:12 และมีความยาวช่วงละไม่เกิน 6,000 มม.

7.3.2 ความลาดชันที่เหมาะสมอยู่ที่ 1:20 หรือ อย่างน้อย 1:12

7.4 ขนาด

7.4.1 ความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 900 มม. ในกรณีที่ทางลาดมีความยาวของทุก
ช่วงรวมกันตั้งแต่ 6,000 มม. ขึ้นไป ต้องมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1,500 มม.

7.4.2 ความกว้างที่เหมาะสมสำหรับการสัญจรทางเดียว คือ 1,500 มม.

7.4.3 ความกว้างที่เหมาะสมสำหรับการสัญจรสองทาง คือ 1,800 มม.

7.4.4 ความยาวระหว่างทางลาดถึงพื้นที่ชันพัก ให้มีความยาวระหว่าง 5,000 มม. –
10,000 มม. สำหรับความลาดชัน 1: 15 ถึง 1: 20 หรือน้อยกว่า 5,000 มม. สำหรับทางลาดชันที่มี
ความชัน 1: 12 ถึง 1: 15

7.5 ราวจับและขอบกันตก (Handrail and Curb)

7.5.1 ทางลาดที่ยาวตั้งแต่ 2,500 มม. ขึ้นไป ต้องมีราวจับทั้งสองด้าน มีลักษณะ
ดังต่อไปนี้

– มีลักษณะกลม วัสดุเรียบ มั่นคงแข็งแรง ไม่เป็นอันตรายในการจับและไม่ลื่น

– มีเส้นผ่านศูนย์กลางระหว่าง 30 - 40 มม.

– สูงจากพื้นระหว่าง 800 - 900 มม.

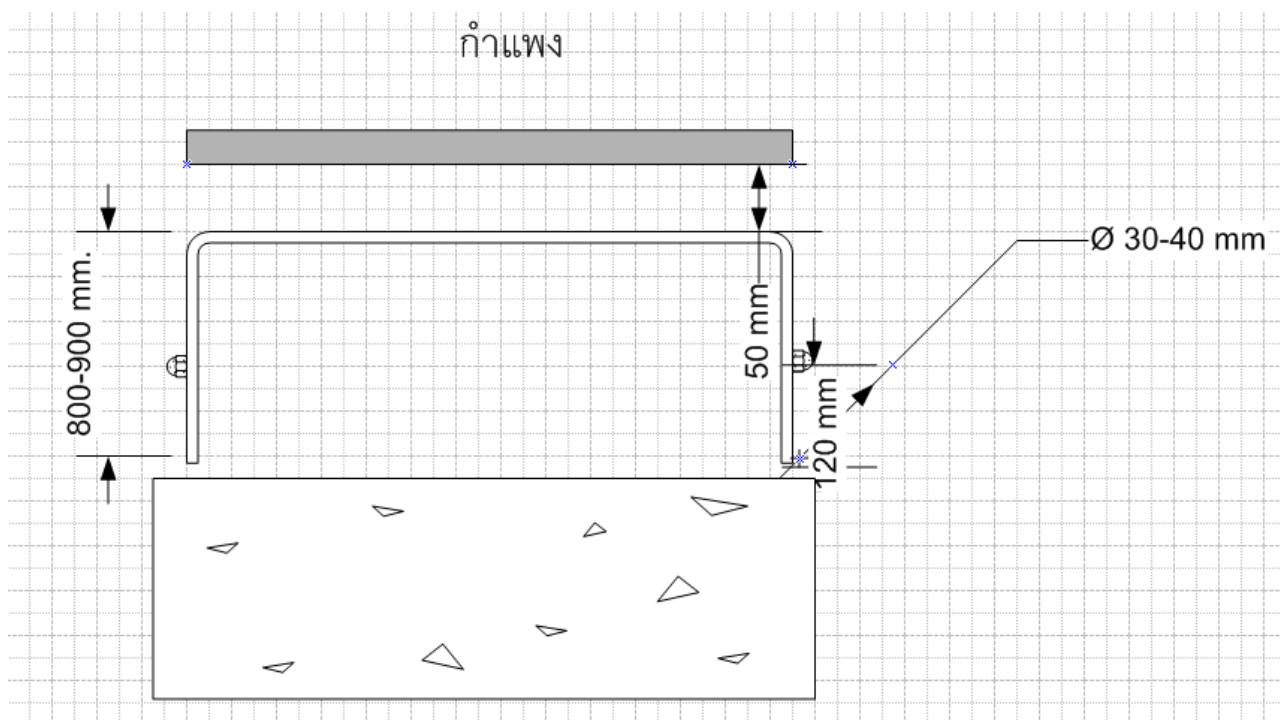
7.5.2 ราวจับด้านที่อยู่ติดผนังให้มีระยะห่างจากผนังไม่น้อยกว่า 50 มม. มีความสูง
จากจุดยึดไม่น้อยกว่า 120 มม. และผนังบริเวณราวจับต้องเป็นผนังเรียบ

7.5.3 ราวจับต้องยาวต่อเนื่อง และส่วนที่ยึดติดกับผนังจะต้องไม่กีดขวางหรือเป็น
อุปสรรคต่อการใช้ของผู้ที่มีความผิดปกติทางการมองเห็น

7.5.4 ปลายราวจับให้ยื่นเลยจากจุดเริ่มต้น และจุดสิ้นสุดของทางลาด ไม่น้อยกว่า
300 มม.

- ราวจับทั้งสองฝั่งควรเป็นแบบ 2 ชั้นต่อเนื่องตั้งแต่จุดเริ่มต้นจนถึงจุดที่
สิ้นสุดทางลาด (สำหรับทางลาดที่มีความยาวมากกว่า 2,000 มม.) ราวจับชั้นบนควรอยู่เหนือจากพื้น
ทางลาดชัน 900 มม. และ 1,000 มม. ของจุดหยุดพักและสิ้นสุดทางลาด ส่วนราวจับชั้นที่สองควรอยู่
เหนือพื้นทางลาดชัน 650 มม. และ 700 มม. ของพื้นที่หยุดพัก และสิ้นสุดทางลาด ทางลาดชันควรมี
ราวจับยื่นออกมา 450 มม. (300 มม. เป็นอย่างน้อย) ที่จุดสิ้นสุดทางลาด

- ทางลาดด้านที่ไม่มีผนังกั้นให้ยกขอบสูงจากพื้นผิวทางลาดไม่น้อยกว่า 50
มม. และมีราวกันตก

ภาพที่ 4.15 การออกแบบราวจับและขอบกันตกสำหรับนักท่องเที่ยวที่พิการและสูงอายุ

8. ภูมิทัศน์

8.1 ทั่วไป

8.1.1 ทางสัญจรในสวนสำหรับผู้มีปัญหาทางสายตา ควรแตกต่างจากผู้ที่ไม่พิการทางร่างกาย ทางสัญจรต้องสัมผัสรับรู้ได้ถึงผู้ที่มาถึงก่อนและไม่สร้างความยุ่งยากแก่ผู้ตามมา

8.1.2 มีร่มเงา โดยสามารถเลือกได้หลายแบบ เช่น ร่ม พืชพรรณ และองค์ประกอบของอาคาร เช่น เกลียง ระแนงไม้

8.1.3 มีอุปกรณ์การบำบัด ออกกำลังกาย เช่น ห่วงโหน โต๊ะที่มีอุปกรณ์มือหมุน เพื่อบำบัดอาการข้อติด เป็นต้น โดยวัสดุที่ใช้ต้องมีความทนทาน มีประสิทธิภาพ ไม่ทรุดโทรม

8.2 พืชพรรณ

8.2.1 การเลือกใช้พืชพรรณ ควรพิจารณาประเภทพืช และบริเวณที่ปลูกให้เหมาะสม

8.2.2 หลีกเลี่ยงพืชพรรณที่มีรากตื้น ขนาดใหญ่แผ่แผ่พื้นผิวดิน เนื่องจากอาจทำลายระบบพื้น และเป็นอันตรายต่อผู้พิการ

8.2.3 หลีกเลี่ยงพืชที่มีหนาม มีพิษ พืชที่ใบ กิ่ง ก้าน ร่วงหล่นง่าย ในพื้นที่ที่ใกล้กับเส้นทางสัญจรของผู้คน เนื่องจากอาจเป็นอันตรายได้